

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

31 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte Nadejda Toma,
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,
Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 26 ianuarie 2022, în privința inculpatului

Secrieru Ion XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>24.08.2021 - 21.10.2021,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>08.12.2021 - 26.01.2022,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>29.07.2022 - 31.10.2022.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal lărgit,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 21 octombrie 2021, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Secrieru Ion a fost condamnat în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal la 1 an închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 21.10.2021.

De la inculpat s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 128 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 04 iulie 2021, aproximativ ora 17.00, inculpatul Secrieru Ion, fiind în stare de ebrietate alcoolică, locuind într-o gospodărie comună cu Pîntea Vasile, în XXXXXX XXXXXX, aflându-se în curtea gospodăriei, sub un pretext neînsemnat, l-a doborât pe Pîntea Vasile la pământ, după care a urcat cu genunchii pe pieptul acestuia, aplicându-i lovituri, prin ce i-a cauzat dureri fizice.

Ulterior, Pîntea Vasile a telefonat la Serviciul Național Unic pentru apelurile de urgență „112”, solicitând ajutorul organelor de poliție, la domiciliul său din XXXXXX XXXXXX.

La fața locului, pentru soluționarea cazului, s-au deplasat membrii grupei operative din cadrul IP Sângerei, colaboratorii de poliție agent superior Arap Veaceslav și agent șef principal Romandaș Ruslan, care, cu permisiunea lui Pîntea

Vasile, au intrat în ograda gospodăriei acestuia, unde au început consemnarea plângerii și cercetarea locului comiterii faptei.

Aproximativ la ora 18.25, Secrieru Ion, revenind la domiciliul comun, unde, văzând colaboratorii de poliție, Pîntea Vasile și Pîntea Ion, fără careva motive, a început a-i înjura și amenința cu răfuială fizică.

În continuare, Secrieru Ion, în prezența lui Pîntea Vasile și Pîntea Ion, dând dovadă de un comportament agresiv față de cei prezenți, nu s-a subordonat cerințelor legale ale colaboratorilor de poliție, agent superior Arap Veaceslav și agent șef principal Romandaș Ruslan, de încetare a comportamentului agresiv și injurios, continuând să se exprime cu cuvinte necenzurate în adresa colaboratorilor de poliție, după care, acționând în scopul aplicării violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea colaboratorilor de poliție, în scopul sistării activității lor de serviciu, i-a aplicat agentului superior Arap Veaceslav o lovitură cu pumnul drept în regiunea frunții, cauzând-i potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202128P0231 din 05.07.2021, vătămări corporale neînsemnate, sub formă de edem moderat al țesuturilor moi și echimoză frunte stânga.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina în săvârșirea faptei incriminate și probele administrate în cadrul urmăririi penale, solicitând ca cauza să fie examinată în procedură simplificată.

Dat fiind că probele administrate dovedesc vina inculpatului, acțiunile lui urmează a fi calificate în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal, ca aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere, în scopul sistării activității lor de serviciu ori schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența, aplicate împotriva persoanei care își îndeplinește datoria obștească în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, care se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani, prin aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, fiind stabilite noi limite - amenda de la 637,5 la 1012,5 unități convenționale sau muncă neremunerată de la 120 ore la 160 ore și închisoare de la 3 luni la 2 ani, că acesta se caracterizează negativ, face abuz de alcool, nu se află la evidența medicului psihiatru, fiind la evidența medicului narcolog, a fost sancționat contravențional de mai multe ori, are antecedente penale stinse, prin sentința Judecătoriei Bălți din 30.07.2019 fiind condamnat în baza art. 186 alin. (2) Cod penal la 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității, continuă să aibă un comportament violent, concluzionând că scopul pedepsei aplicate prin sentința precedentă n-a fost atins, împrejurări în care doar pedeapsa cu închisoare va atinge scopul propus în corijarea comportamentului lui.

3. Avocatul Tica Sergiu a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității sau aplicarea în privința acestuia a prevederilor art. 90 Cod penal.

Apelantul a invocat că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, a recunoscut vina integral, s-a căit sincer, regretă și îi pare rău, a conștientizat cele

comise și a solicitat aplicarea unei pedepse nonprivative de libertate, sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității sau aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința acestuia.

Partea vătămată, colaboratorul de poliție Arap Veaceslav, a solicitat aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse mai blânde, fără privare de libertate.

Inculpatul se caracterizează satisfăcător, antecedentele penale sunt stinse, executând pedepsa cu muncă neremunerată în folosul comunității la sfârșitul lunii noiembrie 2019, termenul de prescripție pentru comiterea contravențiilor a expirat și pe parcursul anului 2021 acesta nu a comis careva abateri penale sau contravenționale.

Totodată, inculpatul a conlucrat cu organul de urmărire penală și procuratura, a depus declarații sincere asupra circumstanțelor cazului, nu se află la evidența medicului psihiatru, însă este la evidența medicului narcolog și în perioada anului 2021 s-a tratat de mai multe ori la Spitalul de psihiatrie mun. Bălți, fiind internat în staționar, necesitând tratament cu internarea acestuia în instituții medicale specializate cel puțin o dată la trei luni, iar, fiind în detenție, va fi în imposibilitate să urmeze tratamentul, ce va duce la agravarea stării sănătății lui.

Mai mult, instanța de fond nu a stabilit careva circumstanțe agravante în privința inculpatului, iar pericolul social sporit pentru aplicarea pedepsei cu închisoarea, ca fiind o pedeapsă excepțională, nu este argumentată, este superficială. Concluzia instanței că aplicarea unei pedepse alternative, nonprivative de libertate sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității sau prin prisma art. 90 Cod penal, nu va avea efectul scontat, nu a fost argumentată în volum deplin.

Deci, sentința instanței de fond este prea severă și aspră, nefondată, netemeinică și neprobatorie în partea stabilirii pedepsei, reieșind din circumstanțele cazului și recunoașterea integrală a vinovăției de către inculpat, care nu a avut careva obiecții sau pretenții la achitarea cheltuielilor judiciare în sumă de 128 lei.

3.1. A declarat apel și inculpatul, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, sub formă de amendă.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 26 ianuarie 2022, apelurile au fost admise, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Secrieru Ion, condamnat în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal la 1 an închisoare, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 1 an, în temeiul art. 90 Cod penal.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Astfel, este stabilit că inculpatul se caracterizează satisfăcător, nu se află la evidență la medicul psihiatru, fiind la evidența medicului narcolog din 13.12.2018.

Deși, inculpatul a fost anterior condamnat prin sentința Judecătorei Bălți din 30.07.2019 în baza art.186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității, potrivit informației Biroului de Probațiune

Sângerei nr. 788 din 13.07.2021, pe 22.11.2019 a executat pedeapsa, fapt confirmat prin registrul de evidență a condamnațiilor pe art. 67 Cod penal.

Inculpatul a recunoscut vina și a solicitat judecarea cauzei potrivit art. 364¹ Cod de procedură penală, circumstanțe care se consideră ca fiind atenuante, iar circumstanțe agravante nu au fost stabilite, acesta nu are antecedente penale nestinse și se caracterizează satisfăcător.

Totodată, închisoarea este una dintre cele mai grave pedepse și se aplică doar în cazurile când corectarea și reeducarea condamnatului nu este posibilă fără izolarea lui de societate.

Potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Or, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins fără executarea efectivă a pedepsei închisorii, iar, în formarea acestei convingeri, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege. Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat această concluzie.

Astfel, ținând cont de faptul că inculpatul a recunoscut vina și s-a căit sincer, cauza a fost judecată în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale, acesta nu are antecedente penale, nefiind înregistrate careva încălcări, instanța a constatat existența circumstanțelor importante care permit condamnarea lui cu suspendarea executării pedepsei închisorii, potrivit art. 90 Cod penal, scopul de corectare și reeducare este posibil de atins fără izolarea lui de societate, acordându-i posibilitate reală să-și dovedească corectarea prin comportament exemplar și muncă cinstită, nesăvârșind o nouă infracțiune.

Totodată, faptul că inculpatul anterior a fost judecat și se caracterizează satisfăcător nu condiționează aplicarea în mod automat a pedepsei cu închisoare cu executare reală, mai ales că careva interdicții de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal față de el nu s-au constatat.

Prin urmare, pedeapsa închisorii pe un termen de 1 an, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe o perioadă de probațiune de 1 an, va fi echitabilă faptei comise, corespunde normelor legale și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. Or, în circumstanțele cauzei și reieșind din personalitatea inculpatului, suspendarea executării pedepsei pe o perioadă de probațiune va avea un caracter efectiv pentru corectarea lui și

prevenirea săvârșirii de către el a noi crime, comparativ cu cel de executare reală a pedepsei, stabilit de instanța de fond.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, declară recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenta invocă că inculpatul se caracterizează negativ, face abuz de alcool, fiind la evidența medicului narcolog, anterior a fost sancționat contravențional, are antecedente penale stinse, fiind condamnat prin sentința Judecătorei Bălți din 30.07.2019 în baza art.186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității, care a fost executată la 22.11.2019.

Concluzia instanței de apel privind prezența circumstanțelor atenuante - recunoașterea vinovăției și examinarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale este una declarativă, or, pct. 35 al Hotărârii Plenului CSJ nr. 13 din 16.12.2013 Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, de către instanțele de judecată, prevede că *recunoașterea vinovăției nu poate fi valorificată drept o circumstanță atenuantă, deoarece ar însemna că aceleași situații de drept i se acordă o dublă valență juridică.*

Pe lângă aceasta, inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, fiind în stare de ebrietate, iar potrivit art. 24 Cod penal, persoana care a săvârșit o infracțiune în stare de ebrietate, produsă de alcool sau de alte substanțe, nu este liberată de răspundere penală. Cauzele ebrietății, gradul și influența ei asupra săvârșirii infracțiunii se iau în considerare la stabilirea pedepsei ca circumstanțe agravante.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală - s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, în temeiul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (pct. 5. din decizie), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea

unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare. La stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, dacă instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, *poate* dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

În consecutivitatea enunțată, instanța de apel just a concluzionat că, în situația în care inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, dar a recunoscut integral vina și s-a căit sincer de cele comise, solicitând judecarea cauzei în procedura simplificată, nu are antecedente penale și este caracterizat satisfăcător, fiind indicat în rechizitoriu că: „În conformitate cu prevederile art. 77 CP în acțiunile învinuitului *Secrieru Ion nu au fost stabilite circumstanțe care agravează răspunderea penală*” (f.d. 99), corectarea și reeducarea acestuia este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pentru o perioadă de probațiune, conform art. 90 Cod penal (pct. 2., 4. din decizie).

Totodată, potrivit art. 76 alin. (2) Cod penal, instanța de judecată poate considera drept circumstanțe atenuante și alte circumstanțe, neprevăzute la alin. (1), iar prin hotărârea nr. 19 din 26.03.2018 a Plenului Curții Supreme de Justiție de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.13 din 16.12.2013 „Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești”, pct. 35 alin. (2) din ultima hotărâre (*dublă valență juridică*) a fost exclus.

Prin urmare, alegațiile recurentului că: „...*Concluzia instanței de apel privind prezența circumstanțelor atenuante – recunoașterea vinovăției, este una declarativă, or, pct. 35 al Hotărârii Plenului CSJ nr. 13 din 16.12.2013 Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală de către instanțele de judecată, prevede că **recunoașterea vinovăției nu poate fi valorificată drept o circumstanță atenuantă, deoarece ar însemna că aceleași situații de drept i se acordă o dublă valență juridică**”, sunt absolut nefondate.*

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, fiind una echitabilă și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cât și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

În același timp, recursul de pe rol, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale aplicate inculpatului (pct. 4.- 5. din decizie).

Însă, pornind de la relevanțele art. 90 alin. (1) Cod penal, 27, 101 alin. (2) și (3), 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, instanța *poate* dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune procurorul, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4 - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că s-au aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este neîntemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că el este neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

d e c i d e:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 26 ianuarie 2022, în privința inculpatului Secrieru Ion XXXXXX, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 25 noiembrie 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico